

**Değerli Basın Mensupları,
Sayın Rektörlerimiz,**

Yeni YÖK olarak ana projelerimizden biri “**Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Projesi**” idi. Bu kapsamda belirlenen “**Araştırma ve Aday Araştırma Üniversiteleri**” Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen **2017-2018** Akademik Yılı Açılış Töreni'nde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından ilan edilmiş idi.

Bilindiği üzere YÖK olarak yükseköğretim sistemine getirdiğimiz çeşitlilik ve misyon farklılaşması Araştırma Üniversiteleri ve Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversiteler olmak üzere iki koldan yürütülmektedir.

Yükseköğretim kurumlarının sayılarında ve çeşitliliğindeki artışlar, yükseköğretim kurumlarının **daha şeffaf, hesap verebilir ve her düzeyde daha fazla sorumluluk** almalarını gerektirmekte.

Yeni YÖK olarak ülkemizin rekabet gücünün artmasına, kalkınmasına katkı sağlayacak Araştırma ve Aday Araştırma Üniversitelerimizin yükseköğretimdeki yerini ve gelişimini çok önemsiyoruz.

Bu süreçlerde belirlenen üniversiteler için “araştırma üniversitesi” unvanının ilanihaye taşınılacak bir etiket olmayacağını bu projeyi kamuoyuna tanıtırken belirtmiştik.

Bu bağlamdan olmak üzere proje kapsamında yer alan üniversitelerimizin performansları Yükseköğretim Kurulu bünyesinde oluşturulan İzleme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından belirlenen kriterler çerçevesinde yıllık olarak takip edildi.

Bu yıl içerisinde de Araştırma üniversitelerimizden talep edilen ve 2017, 2018 yılı verilerini içeren raporlar incelendi ve yapılan kıyaslamalı analizler sonucunda performans değerlendirmeleri gerçekleştirildi.

Değerlendirme sürecinde dış paydaşların da (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Türk Patent vb....) görüş ve önerileri de alındı.

Böylece **11 Araştırma ve 5 Aday Araştırma Üniversitesinin** Araştırma Üniversiteleri Performans İzleme Endeksi ile “**Araştırma Kapasitesi**”, “**Araştırma Kalitesi**” ve “**Etkileşim ve İşbirliği**” olmak üzere **3 başlık altında toplam 33 göstergeye** göre sıralanarak performans değerlendirmesi yapıldı.

Her yıl araştırma üniversitelerinin performanslarına dair raporlar kamuoyu ile paylaşılırken aynı zamanda üç yılın sonunda bazı üniversitelerin;

- Düşük performansları dolayısıyla araştırma üniversitesi vasfını kaybedebileceği,
- Aday araştırma üniversitesi iken üstün performansları dolayısıyla üste çıkabileceği,
- Aday araştırma üniversitesi olmadığı halde adaylığa talip olanların performanslarına göre aday araştırma üniversitesi olabileceği,

bir süreç kurgulanmıştır.

Dikkat çekmek istediğimiz önemli bir nokta: Bugün o gün değil. Yani Araştırma Üniversitesi ve Aday araştırma üniversitesi listesinin performansa göre güncelleneceği gün bugün değildir. Fakat bu performans çıktıları önümüzdeki sene yapılacak son değerlendirme ve listelerdeki düzenleme için önemli bir gösterge olacaktır.

Değerli Katılımcılar,

Burada Yürütme Kurulu üyemiz Naci Hocamız bu üniversitelerimizin performans sonuçlarını açıklayacak.

Öncesinde; Araştırma Üniversitelerimize şimdiye kadar verdiğimiz ve bundan sonra da vereceğimiz desteklerden de burada söz etmek isterim.

- **Kadro Tahsisi:** 2018 yılı içerisinde Araştırma Üniversitelerine ve Aday Araştırma Üniversiteleri'ne toplam 315 ilave Araştırma Görevlisi kadrosu tahsis edilmiştir.
- **Yurt Dışında Doktora Eğitimi:** Milli Eğitim Bakanlığımız ile koordine bir şekilde yürütülmekte olan 1416 kapsamında Araştırma Üniversiteleri ve Aday Araştırma Üniversitelerine **2018 yılında 272, 2019 yılında ise 136 kontenjan** Araştırma Üniversiteleri ve Aday Araştırma Üniversitelerine tahsis edilmiştir.
- **TÜBİTAK Destekleri:** İlk defa 2018 yılında TÜBİTAK tarafından “Mükemmeliyet Merkezi Destek Programı” kapsamında Araştırma ve Aday Araştırma Üniversiteleri önceliğinde çağrıya çıkmış ve başvuruda bulunan Araştırma ve Aday Araştırma Üniversiteleri desteklenmiştir.

Ayrıca 2019 yılında, üniversitelerin araştırma performansına dayalı olarak belirlenen kurum hissesi oranlarında, Araştırma ve Aday Araştırma Üniversitelerine yönelik özel bir istisna tanımlanmıştır ve kurum hissesinin en yüksek dilimi olan %50 oranında kurum hissesi verilmektedir.

Araştırma Üniversitelerimiz için ilave desteklerin sağlanması adına gerçekleştirdiğimiz girişimlerimiz de olumlu sonuçlar verdi. Bu kapsamda;

- Performansı 2017 ve 2018 yılındaki en yüksek **ilk 5 araştırma üniversitesine ilave araştırma ödeneği** verilmesi ve bu kapsamda İlk 5'te yer alan Araştırma Üniversitemizin **2020 yılı** ödeneklerinde ilave artış yapıldı.
- On Birinci Kalkınma Planında Araştırma Üniversiteleriyle ilgili **4 politika tedbiri yer alıyor.** Bunlar:
 - Araştırma üniversiteleri yetkinlikleri dikkate alınarak öncelikli sektörlerle eşleştirilerek, belirlenen hedeflere ulaşmak için oluşturulan projelere dayalı iş modellerinin uygulamaya konulması ve bu işbirliklerinin desteklenmesi ile ilgili bir madde bulunuyor. **Bu kapsamda; Araştırma üniversitelerinin öncelikli sektörlerle eşleştirilmeleri** sağlanacaktır.
 - Üniversitelerin, yüksek katma değerli üretimi destekleyecek nitelikte Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri gerçekleştirebilmeleri için Araştırma Üniversitesi programının güçlendirilerek, bu programa dâhil üniversitelerin özel desteklerle kapasitelerinin artırılması bir diğer madde. Bu kapsamda; **Araştırma üniversiteleri ile ilgili mevzuat** hazırlıyoruz.

- Araştırma üniversitelerinde doktora sonrası sözleşmeli araştırmacı istihdamının arttırılması ile ilgili bir madde bulunuyor. Bu kapsamda; Araştırma üniversitelerine öncelikli alanlarda kullanılmak üzere **sözleşmeli doktoralı araştırmacı kadrosu tahsis edileceğini** yine burada sizlerle paylaşmak isterim.
- Dünya akademik başarı sıralamalarında 2023 yılı itibarıyla en az 2 üniversitemizin ilk 100'e ve en az 5 üniversitemizin de ilk 500'e girmesine ilişkin Kalkınma Planı'nda yer alan bu husus ile ilgili olarak da Araştırma üniversiteleri öncelikli olmak üzere bu hedefe ulaşma potansiyeli yüksek üniversitelerimiz belirlenecek ve tespit edilecek bu üniversitelerimize **5 yıl süreyle özel destek programı** uygulanacaktır.

Kalkınma planında gösterilen bu hedefler için planlamalarımızın son aşamasına gelinmiştir.

Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç

Yükseköğretim Kurulu Başkanı

Araştırma ve Aday Araştırma Üniversiteleri Performans İzleme ve Değerlendirme Toplantısı, 16 Ekim 2019, Yükseköğretim Kurulu